

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

Teacher's Participation in School Administration in
Khuen Banglang Bluster under Yala Primary Educational Service Area Office 2

¹นิรุทธ์ นันทมาศวังนรา (Nirut Nantamaswangnara)

²ปิย สุติสุสดี (Pyha Sudisusadee)

³โนรีณี เบ็ญจวงศ์ (Norinee Benchawong)

⁴ณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล (Napattika Pitilerdsirikul)

สถาบันรัชต์ภาคย์ (Rajapark Institute)

Email: nirut_14@hotmail.com

Received January 28, 2021; Revised May 1, 2021; Accepted May 15, 2021

Abstract

The purposes of this research were: 1. to study about the level teacher's participation in school administration, 2. to compare the different backgrounds of teacher's participation in school administration, in Khuen Banglang Cluster under Yala Primary Educational Service Area Office 2. The population consisted of teachers of schools. The samples were 118 informants. The research instrument was a questionnaire. The reliability was 0.905. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, independent sample T-test and one – way ANOVA. The results of the research were as follows: 1) The levels of teacher's participation in school administration in Khuen Banglang Cluster under Yala Primary Educational Service Area Office 2 were at high level in overall. 2) The comparison of the teachers' participation in school administration in Khuen Banglang Cluster under Yala Primary Educational Service Area Office 2 classified by gender, degree and work experience was no statistically significant different.

Keywords: Participation; Teacher; School administration

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเชื่อมบางกลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 และ 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเชื่อมบางกลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรในการวิจัย คือ บุคลากรครูผู้สอนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.905 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วย t – test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One – way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเชื่อมบางกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ 2) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเชื่อมบางกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; ครู; การบริหารสถานศึกษา

บทนำ

ประเทศไทยยังต้องการการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ โดยเฉพาะด้านการศึกษากการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนก็ควรให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองของผู้เรียนและมีคุณภาพที่ใช้งานได้ รวมทั้งในเรื่องการสร้างแรงจูงใจให้คนเก่ง คนดี อยากรับผิดชอบและสร้างความมั่นใจและมั่นคงในอาชีพครูมากขึ้น (Prayad Pimpa, 2018)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 5 การบริหารจัดการศึกษา มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องปรับบทบาทหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานบริหารการศึกษาในรูปแบบใหม่ และเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่ายได้เข้าร่วมกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (Niwes Wonhsuwan and Intha Siriwan, 2017)

Hoy & Miskel (1978) กล่าวว่า การมีโอกาสมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจของครูและอาจารย์ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูและอาจารย์ นอกจากนี้ครูและอาจารย์นิยมชมชอบผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้พวกเขาได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและจะกระตุ้นให้ภารกิจของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย (Jaruwat Rakngoen, Suthep Maythaisong and Kusol Srisarakham, 2017) การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจที่จำเป็นจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรจากทุกฝ่ายภายในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง การระดมบุคลากรภายในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมให้ได้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการ

บริหารจัดการ สามารถขับเคลื่อนขยายภารกิจในการบริหารงานของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เป็นไปตามทิศทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสม (Suphattra Nopphasai, 2017)

ผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการทางการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (Office of the Basic Education Commission, 2004)

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ บุคลากรครูโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำนวน 169 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2563)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการทำการศึกษารวมตั้งแต่ กันยายน ถึง ตุลาคม 2563

ทบทวนวรรณกรรม

การมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วมถือเป็นสิ่งสำคัญถือเป็นการที่เปิดโอกาสแก่บุคคลภายในองค์กรหรือชุมชน เข้ามาส่วนในการดำเนินการกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในลักษณะที่แตกต่างกันไป เพื่อให้องค์กรหรือชุมชนบรรลุถึงเป้าหมายร่วมกัน ซึ่ง Chandranee Sanguannam (2008) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้บุคคลผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ

Caldwell & Spinks (1990) กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมที่ได้จากประสบการณ์ใน Rosebery District High School ว่า (1) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกของการบริหารสถานศึกษา

ต้องทำให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรต่างๆ จะถูกนำมาใช้เพื่อการบรรลุจุดหมายหรือความต้องการในแผนด้านการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์นักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ (2) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับฝ่ายกำหนดนโยบาย ได้แก่ กระบวนการกำหนดจุดหมาย การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผน งบประมาณ และการประเมินผล (3) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารและผู้นำทางการศึกษา เป็นการแสดงภาวะผู้นำในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและโดยผู้อื่น ซึ่งจะช่วยสร้างวัฒนธรรมในการทำงานของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศได้ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาผู้นำทางการศึกษาอื่นๆ จากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทีมแผนงานหรือคณะทำงาน และ (4) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับครู ช่วยทำให้ครูมีบทบาทต่อภารกิจที่สำคัญตามความชำนาญของตนนั่นก็คือการให้การศึกษาต่อนักเรียน ครูทุกคนมีโอกาสมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจตามความชำนาญเฉพาะของแต่ละคน ทำให้การกำหนดนโยบายและแผนงานสอดคล้องกับเวลาและศักยภาพของครูได้ สร้างความพึงพอใจในการทำงาน มีพันธะผูกพันกับการบรรลุความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในระดับสูง

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม

การศึกษาของ Creighton (2005) พบว่า การที่คนเราจะพิจารณาว่าตนได้รับผลกระทบและเลือกที่จะมีส่วนร่วมหรือไม่นั้น อย่างน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 6 ประการ คือ 1) ความใกล้ชิดปัญหา 2) ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ 3) การเข้าถึงประโยชน์ใช้สอยหรือบริการ 4) ประเด็นทางด้านสังคม/สิ่งแวดล้อม 5) ค่านิยม และ 6) อำนาจที่ได้รับ การมอบหมายตามกฎหมาย นอกจากนี้ประชาชนโดยทั่วไปจะเข้ามามีส่วนร่วม ปัจจัยที่เป็นส่วนสำคัญคือ การให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนทั่วไปถึงผลที่จะติดตามมาของการมีส่วนร่วมหรือการไม่ทำตามกิจกรรมที่น่าเสนอ และต้องแสดงให้เห็นชัดเจนเพื่อให้ประชาชนเห็นช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วมได้ ถ้าเขาต้องการที่จะมีส่วนร่วม

Naterung Youcheroen (2010) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ บรรยากาศองค์กร และการติดต่อสื่อสาร และ (2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน

Kaufman (1949) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การบริหารสถานศึกษา (School Administration)

การบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียนนั้น เป็นกระบวนการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียน เป็นดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากที่สุด เพื่อเป้าหมายที่สำคัญคือผู้เรียน ให้ได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ (Phrakru Sangkarakchairat Chayaratano, 2015) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องควบคุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

Jinarat Suncharoen (2017) สรุปขอบข่ายของการบริหารจัดการสถานศึกษาข้างต้น ดังนี้

(1) การบริหารงานวิชาการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามีโอกาสในการตัดสินใจมากขึ้น เนื่องจากเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้เข้าใจและมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะเรื่องของการบริหารหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างยิ่งยวด

(2) การบริหารงานงบประมาณ เป็นไปในลักษณะของการให้ความเป็นอิสระคล่องตัว ควบคู่กับการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ สถานศึกษาสามารถกำหนดความต้องการงบประมาณของตนเองได้โดยจัดทำงบประมาณผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษามีความอิสระในการจัดการทรัพยากรและหารายได้เพิ่มโดยเน้นสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้กำกับติดตามประเมินผล ปรับปรุงให้มากขึ้น

(3) การบริหารงานบุคลากร สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญทุกกระบวนการขั้นตอน ตั้งแต่การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อสรรหาบริหารบุคลากรและกระบวนการพัฒนาการส่งเสริม ขวัญกำลังใจโดยใช้หลักนิติธรรมและคุณธรรม

(4) การบริหารงานทั่วไป กิจกรรมในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร และงานงบประมาณ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ มีความรู้ทักษะในการบริหารงานทั่วไป

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารจะได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากบุคลากร และบุคลากรก็เกิดขวัญและกำลังใจ มีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงาน ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีความคล่องตัว มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบร่วมกันต่อผลสำเร็จขององค์กร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรครูโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำนวน 169 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของ Krejcie & Morgan (1970) สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 118 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บแบบสอบถามโดยมีการดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตั้งคำถามแบบปลายปิดและกำหนดข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามหลักของ Likert Scale 5 ระดับ
3. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าระดับความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.905
4. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตัวเองจำนวน 118 ชุด
5. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ได้รับกลับมา พร้อมตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และบันทึกข้อมูลทั้งหมดเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคำนวณทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน และข้อมูลที่ประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยมีสถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (2) การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วย t -test (Independent sample) และ การทดสอบ F-test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) (Thanin Silpcharu, 2012)

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, $SD. = .86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.84$, $SD. = .82$) และด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.59$, $SD. = .88$) และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.23$, $SD. = .83$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.23$, $SD. = .90$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ สอดคล้องกับ Suphattra Nopphasai (2017) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ และการศึกษาของ Narit Noktabak (2017) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดัดดรุณี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนดัดดรุณี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ภายใต้ภารกิจทั้ง 4 ด้านไปยังสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการปรับปรุงระบบการบริหารให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเอื้ออำนวยให้สถานศึกษามีความ

คล่องตัวในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหน้าที่ของแต่ละโรงเรียนที่ต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้รับมอบหมายโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตัดสินใจ และจัดการศึกษาร่วมกัน ส่งผลให้ครูผู้สอนและบุคลากรเกิดความตระหนักและรู้สึกเป็นเจ้าของ (Patcharee Manassanit, 2017)

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Lumpoon Singkha, Theeraphat Thinsandee and Kittiyakorn Ladawan (2020) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่าการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Patcharee Manassanit (2017) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผล

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 อยู่ในระดับมาก และ ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้เป็นประโยชน์

1. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ข้อคำถาม “การมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษา” เป็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาให้มากขึ้น รวมถึงการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติตามศักยภาพของผู้เรียน และการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงบประมาณ ข้อคำถาม “การมีส่วนร่วมในการทำบัญชีการเงินของสถานศึกษาให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน” เป็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในพิจารณาพิจารณาบุคคลเพื่อการทำบัญชีการเงินของสถานศึกษาให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล ข้อคำถาม “การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรของสถานศึกษา” เป็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมมากขึ้นในการให้ข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาสรรหา บรรจุ และแต่งตั้งบุคลากรและ/หรือลูกจ้างของสถานศึกษา

4. จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานทั่วไป ข้อคำถาม “การมีส่วนร่วมในการจัดระบบการบริหาร พัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน และพัฒนาองค์กร” เป็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมมากขึ้นในการแผนออกแบบการจัดระบบโครงสร้างส่วนราชการ ภายในและระบบการทำงาน เปิดโอกาสให้สามารถศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาองค์กรของสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุมโครงสร้างภารกิจ บุคลากร เทคโนโลยีและกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษากับโรงเรียนในกลุ่มอื่นๆ หรือโรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นๆ

3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ/หรือศิษย์เก่า ในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2

องค์ความรู้ใหม่

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมและเปิดโอกาสการให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในการบริหารสถานศึกษาในระดับที่สูงมากขึ้น

References

- Caldwell, B. J., & Spinks, J. M. (1990). *The Self-managing School*. London: Taylor & Francis.
- Creighton, J. L. (2005). *The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement*. San Francisco: Jossey Bass Publisher.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1978). *Educational Administration: Theory Research and Practice*. New York: Random House.
- Kaufman, H. F. (1949). *Participation in Organized Activities in Selected Kentucky localities (Bulletin /Kentucky Agricultural Experiment Station)*. Kentucky: University of Kentucky.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607– 610.

- Manassanit, P. (2017). *Teacher Participation in Managing Public School under The Chanthaburi Primary Educational Service Area Office*. Master of Education (Educational Administration). Rambhai Barni Rajabhat University.
- Noktabak, N. (2017). *Teachers' Participation in Administration Work in Datdaruni School Administration under the Secondary Education Service Area Office 6*. Master of Education (Educational Administration). Faculty of Education, Burapha University.
- Nopphasai, S. (2017). *The Participation of Teacher in School Administration under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1*. Master of Education (Educational Administration). Faculty of Education, Burapha University.
- Office of the Basic Education Commission. (2004). *Manual of School Administration*. Bangkok: Suksapan Press.
- Phrakru Sangkarakchairat Chayaratano. (2015). Education Administration. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 4(2), 320–325.
- Pimpa, P. (2018). Current Thai Studies. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 7(1), 242–249.
- Rakngoen, J., Maythaisong, S., & Srisarakham, K. (2017). Teachers and Educational Personnel's Participation in School Administration under Roi Et Provincial Administrative Organization. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 6(2), 174–186.
- Sanguannam, C. (2008). *Theory and practice in educational institution* (2nd ed.). Bangkok: Book Point.
- Silpcharu, T. (2012). *Research and Data Analysis with SPSS and AMOS Statistics* (13rd ed.). Bangkok: Business Research & Development Institute.
- Singkha, L., Thinsandee, T., & Ladawan, K. (2020). Teachers' and Educational Personnel's Participation in School-Based Administration at Suwannaphuwittayalai School under Secondary Education Service Area Office 27. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 9(1), 9–19.
- Suncharoen, J. (2017). *The Teachers Participation in Schools Management under Ongkharak Pattana Schools Group, Ongkharak District, Nakhonnayok Province*. Master of Education (Educational Administration). North Bangkok University.
-

Wonhsuwan, N., & Siriwan, I. (2017). The Participative Management. *Mahachula Academic Journal*, 4(1), 176–187.

Youcheroen, N. (2010). *Causal Relationships of Factors Effectuated to Personal Participation in Educational Quality Assurance of Teachers in Vocational Colleges in Bangkok*. Master of Education (Educational Research and Statistics). Srinakharinwirot University.